

A Corpus-Based Comparison: Examination of 4th Grade Turkish Textbooks in Terms of Vocabulary

***Mustafa Onur Kan, Hatay Mustafa Kemal University, ORCID ID: 0000-0001-8319-0791
Zeynep Karadavut, Hatay Mustafa Kemal University, ORCID ID: 0000-0001-6076-0675***

Abstract

The aim of this study is to determine the vocabulary and common vocabulary of the primary school 4th grade Turkish textbooks prepared by Ministry of National Education (MEB) Publications and Koza Publications, and to determine the rate at which the 1000 most frequently used Turkish words (according to Turkish Frequency Dictionary prepared by Aksan et al.) are included in these textbooks. Document analysis technique was used to collect the data of the research designed in the scanning model. The data obtained in the research were analyzed with the content analysis technique.

It has been determined that the total number of words (9650; 8153, respectively) and the number of different words (1910; 1833, respectively) are higher in the texts in the Koza Publications textbook compared to those in the MEB Publications textbook. However, the vocabulary coefficient was found to be less in the Koza Publications textbook than in the MEB Publications textbook (0.20; 0.23, respectively).

In the study, around 50% of the texts in the 4th grade Turkish textbooks prepared by different publishers (MEB Publications 54.8%; Koza Publications 52.6%) contain common words. It was concluded that approximately 70% of the 1000 most frequently used words in Turkish were included in the texts in the Turkish textbooks (MEB Publications 69%; Koza Publications 69.7%) examined within the scope of the study.

Keywords: Turkish textbooks, vocabulary, word frequency, corpus

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 22, No 2, 2021
pp. 1597-1610
DOI:10.17679/inuefd.952657

Article type:
Research article

Received : 15.06.2021
Accepted : 26.08.2021

Suggested Citation

Kan, M. O., & Karadavut, Z. (2021). A corpus-based comparison: Examination of 4th grade Turkish textbooks in terms of vocabulary, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 22(2), 1597-1610. DOI: 10.17679/inuefd.952657

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Textbooks are basic tools in the development of students' vocabulary. This situation, which is valid for all textbooks, is more evident for Turkish textbooks. Turkish textbooks, improves students' basic language skills and vocabulary. Reaching the desired level of basic language skills is possible with the development of vocabulary.

Turkish textbooks can be prepared by private publishing houses as well as the Ministry of National Education (MEB). Before the textbooks are started to be taught in schools, they must be approved by the MEB Board of Education and Discipline. In the Criteria and Explanations for Evaluation of Draft Textbooks and Educational Tools and Their E-Content (TTKB, 2019), it is stated that textbooks should have features that will enrich students' vocabulary.

Although there are studies (Baldan, 2009; İpek Eğilmez, 2010; Apaydın, 2010; Aksan, Mersinli & Yaldir, 2011; Yiğit, 2011; Büyükhellaç, 2014; Kurt, 2018; Karadağ, 2019; Mete, 2020) to determine the vocabulary of Turkish textbooks, there is no corpus-based research in the literature focusing on comparing the vocabulary of 4th grade Turkish textbooks with the 1000 most frequently used words in Turkish. Therefore, in this study 4th grade Turkish textbooks are examined.

Purpose

The aim of this study is to determine the vocabulary and common vocabulary of the primary school 4th grade Turkish textbooks prepared by Ministry of National Education (MEB) Publications and Koza Publications, and to determine the rate at which the 1000 most frequently used Turkish words -based on Aksan et al., 2017- are included in these textbooks.

Method

In this research, which was designed in the scanning model, MEB Publications Primary School Turkish Textbook 4 (Kaftan Ayan et al., 2019) and Koza Publications Primary School 4th

Grade Turkish Textbook (Ataşçi, 2019) used at the primary school 4th grade in the 2020-2021 academic year were examined. There are 32 reading and free reading texts in each of the mentioned Turkish textbooks which can be accessed via the MEB Education Information Network. Document analysis technique was used to collect research data. The words in the texts from the examined textbooks were compared with the Turkish Frequency Dictionary (Aksan et al., 2017). The data obtained in the research were analyzed with the content analysis technique.

Findings

It has been determined that the number of total words (tokens) (9650; 8153, respectively) and the number of different words (types) (1910; 1833, respectively) are higher in the texts in the Koza Publications textbook compared to those in the MEB Publications textbook. However, the vocabulary coefficient was found to be less in the Koza Publications textbook than in the MEB Publications textbook (0.20; 0.23, respectively).

The combination of the total words in the texts of the two books was determined as 17803. The sum of the different words in the books was determined as 3743. It was found that the number of common words in the texts from the two examined textbooks was 1005.

It was identified that approximately 70% of the 1000 most frequently used words in Turkish (Aksan et al., 2017) were included in the texts in the Turkish textbooks (MEB Publications 69%; Koza Publications 69.7%) examined within the scope of the study.

Discussion & Conclusion

According to results of the study, it can be said that the vocabulary coefficients of both Turkish textbooks are low. Similar values have been reached for the vocabulary coefficients of the Turkish textbooks examined in the studies (İpek Eğilmez, 2010; Mete, 2020; Baldan, 2009; Apaydın, 2010; Kurt, 2018; Karadağ, 2019; Yiğit, 2011; Büyükhellaç, 2014) from the literature.

In the study, around 50% of the texts in the 4th grade Turkish textbooks prepared by different publishers (MEB Publications 54.8%; Koza Publications 52.6%) contain common

words. Karadağ (2019) states that the consistency between two textbooks used at the same grade level should be over 70%. Therefore, it can be said that the common vocabulary between two textbooks prepared for the same grade level is insufficient. Similar results were obtained in studies (Karadağ, 2019; Kurudayıoğlu & Karadağ, 2006) examining Turkish textbooks prepared for the same grade level by different publishers.

It was concluded that approximately 70% of the 1000 most frequently used words in Turkish (Aksan et al., 2017) were included in the texts in the Turkish textbooks (MEB Publications 69%; Koza Publications 69.7%) examined within the scope of the study. Although this rate is not very low, it can be said that a substantial number of 1000 most common words are not included in Turkish textbooks. This result is also similar to the studies (Metek, 2020; Karadağ, 2019) comparing the vocabulary of Turkish textbooks for different grade levels with the 1000 most frequently used words in the Turkish Frequency Dictionary (Aksan et al., 2017).

Derlem Temelli Bir Karşılaştırma: 4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Söz Varlığı Açısından İncelenmesi

Mustafa Onur Kan, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-8319-0791
Zeynep Karadavut, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-6076-0675

Öz

Bu çalışmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Yayınları ve Koza Yayınları'na ait ilkökul 4. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı, ortak söz varlığı ve bu ders kitaplarında Aksan vd. tarafından hazırlanan Türkçe Sıklık Sözlüğü'ne göre Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğüne hangi oranda yer verildiğini belirlemektir. Tarama modelinde tasarlanan araştırmanın verilerinin toplanmasında doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir.

Koza Yayınları ders kitabındaki metinlerde, MEB Yayınları ders kitabındakilere kıyasla, toplam sözcük sayısı (sırasıyla 9650; 8153) ve farklı sözcük sayısının (sırasıyla 1910; 1833) daha çok olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, sözcük hazinesi katsayısı Koza Yayınları ders kitabında MEB Yayınları ders kitabına göre daha az olarak (sırasıyla 0.20; 0.23) bulgulanmıştır.

Çalışmada farklı yayınevleri tarafından hazırlanan 4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin %50 civarında (MEB Yayınları %54.8; Koza Yayınları % 52.6) ortak sözcük içerdiği belirlenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde Türkçede en sık kullanılan 1000 sözcüğe yaklaşık %70 oranında (MEB Yayınları %69; Koza Yayınları %69.7) yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitapları, söz varlığı, sözcük sıklığı, derlem

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 22, Sayı 2, 2021
ss. 1597-1610
DOI:10.17679/inuefd.952657

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi :
15.06.2021
Kabul Tarihi:
26.08.2021

Önerilen Atıf

Kan, M. O., & Karadavut, Z. (2021). Derlem temelli bir karşılaştırma: 4. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1597-1610. DOI: 10.17679/inuefd.952657

Derlem Temelli Bir Karşılaştırma: 4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Söz Varlığı Açısından İncelenmesi

Öğrencilerin söz varlığı gelişiminde ders kitapları temel araçlardır. Ders kitaplarının tamamı için geçerli olan bu durum, Türkçe ders kitapları için daha önemlidir. Türkçe ders kitapları öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmenin yanı sıra onların söz varlığını geliştirme görevini de üstlenmektedir. Söz varlığı, öğrencilerin dil becerilerini doğrudan etkilediğinden (Göçer, 2009) temel dil becerilerinin istenilen düzeye ulaştırılması söz varlığının geliştirilmesiyle mümkündür.

Ders kitapları diğer eğitim araç gereçlerine kıyasla daha ekonomik olmaları, öğretimi bireyselleştirmeleri, öğretim içeriğini yapılandırılmaları, başka eğitim araçlarıyla birlikte kullanılabilmesi, öğretimi hedeflenen bilgileri belli bir düzen içinde vermesi gibi avantajlarından dolayı eğitim-öğretim sürecinde en çok tercih edilen materyallerdir (Şahin, 2010). Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) ders kitaplarını ücretsiz olarak dağıtması ile öğrencilerin tamamının ulaşabildiği ders kitapları temel ve yaygın bir eğitim-öğretim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu durum Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığını daha da önemli hâle getirmektedir.

Türkçe ders kitapları, MEB'in yanı sıra özel yayınevleri tarafından da hazırlanabilmektedir. Ders kitaplarının okullarda okutulmaya başlanmadan önce MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanması gerekmektedir. Taslak Ders Kitabı ve Eğitim Araçları ile Bunlara Ait E-İçeriklerin İncelenmesinde Değerlendirmeye Esas Olacak Kriterler ve Açıklamaları'nda (TTKB, 2019) "Öğrencilerin seviyelerine uygun ve söz varlıklarını zenginleştirmeye yönelik bir dil kullanılmalıdır." maddesi ile ders kitaplarının öğrencilerin söz varlığını zenginleştirecek özelliklere sahip olması gerektiği belirtilmektedir. Göçer (2009) de ders kitapları hazırlanırken metinlerdeki söz varlığına dikkat edilmesi gerektiğini ve metinlerin seçiminde öğrencilerin daha önce sahip oldukları söz varlığının göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmektedir.

Bilgisayarların yaygınlaşmasından çok önce sözcük sıklığı çalışmaları (Thorndike, 1921) başlamakla birlikte, bilgisayarların yaygınlaşmasından sonra dikkat çekici (1 milyon sözcüklük Brown derlemi) çok sayıda derlem temelli çalışma yapılmıştır (Aksan, Mersinli ve Yaldir, 2011). Türkçenin derlem temelli sözcük sıklığı sözlüklerine dair öncü çalışma da Göz (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. Daha sonra hazırlanan sıklık listesi çalışmaları (Kumova Metin, Karaoğlan ve Dinçer, 2006; Ölker, 2011) da bulunmaktadır. Türkçe için en kapsamlı derlem temelli sıklık listesi ise Aksan vd. (2017) tarafından hazırlanan Türkçe Sıklık Sözlüğü'dür. 50 milyon sözcükten oluşan Türkçe Ulusal Derlemi'ni (Aksan vd., 2012) temel alan Türkçe Sıklık Sözlüğü Türkçenin en sık kullanılan 5000 sözcüğünü içermektedir.

Türkçe ders kitaplarının söz varlığını belirlemeye yönelik çalışmalar (Baldan, 2009; İpek Eğilmez, 2010; Apaydın, 2010; Aksan, Mersinli ve Yaldir, 2011; Yiğit, 2011; Büyükhellaç, 2014; Kurt, 2018; Karadağ, 2019; Mete, 2020) bulunmakla birlikte alanyazında ilkokul 4. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı ile Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğünü karşılaştırmaya odaklanan derlem temelli bir araştırma bulunmaması nedeniyle bu çalışmada 4. sınıf Türkçe ders kitapları ele alınmıştır.

Bu araştırmanın amacı, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında ilkokul 4. sınıf düzeyinde kullanılan MEB Yayınları ve Koza Yayınları tarafından hazırlanmış iki Türkçe ders kitabının söz varlığını, ortak söz varlığını ve –Aksan vd. (2017) temel alınarak- bu ders kitaplarında Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğüne hangi oranda yer verildiğini belirlemektir.

Yöntem

Bu araştırma tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modelinde, var olan bir durumu var olduğu hâliyle saptamak amaçlanır ve araştırmaya konu olan unsur, değiştirme veya etkileme çabası gösterilmeden kendi koşulları içinde tanımlanır (Karasar, 2017: 109). Bu çalışmada da, 4. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı, ortak söz varlığı ve söz konusu ders kitaplarında Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğüne hangi oranda yer verildiği belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada, 2020-2021 eğitim öğretim yılında ilkokul 4. sınıf düzeyinde kullanılan - MEB Yayınları İlkokul Türkçe Ders Kitabı 4 (Kaftan Ayan vd., 2019) ve Koza Yayınları İlkokul 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Ataşçi, 2019)- incelenmiştir. MEB Eğitim Bilişim Ağı üzerinden ulaşılan söz konusu Türkçe ders kitaplarının her birinde 32 okuma ve serbest okuma metni bulunmaktadır.

İncelenen ders kitaplarındaki metinlerde yer alan sözcükler, Aksan vd. (2017) tarafından yayımlanan Türkçe Sıklık Sözlüğü ile karşılaştırılmıştır. Türkçe Sıklık Sözlüğü, 50 milyon sözcükten oluşan Türkçe Ulusal Derlemi'ni (<http://www.tnc.org.tr>) temel alan ve Türkçede en sık kullanılan 5000 sözcüğü içeren kapsamlı bir sıklık sözlüğüdür.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırma verilerinin toplanmasında doküman analizi tekniği kullanılmıştır. İncelenen ders kitaplarındaki metinlerde yer alan sözcüklerin toplam ve farklı sözcük sayılarını belirlemek ve sözcüklerin kullanım sıklığını ortaya koymak amacıyla Prof. Dr. Ceval Kaya tarafından Türkçe çalışmaları için geliştirilmiş bir program olan CİBAKAYA kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarının sözcük listeleri belirlendikten sonra ortak söz varlığı ve Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki (Aksan vd., 2017) Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğü ile de karşılaştırmalar yapılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir.

Bulgular

MEB Yayınları ve Koza Yayınları 4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığına İlişkin

Bulgular

4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin incelenmesi ile ulaşılan söz varlığına ilişkin bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1**4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı**

Yayınevi	Toplam Sözcük Sayısı (Tokens)	Farklı Sözcük Sayısı (Types)	Sözcük Hazinesi Katsayısı (Types/Tokens)
MEB Yayınları	8153	1833	0.23
KOZA Yayınları	9650	1910	0.20

Tablo 1’de MEB Yayınları Türkçe ders kitabında yer alan metinlerin toplam sözcük sayısının 8153; farklı sözcük sayısının ise 1833 olduğu görülmüştür. Farklı sözcük sayısının toplam sözcük sayısına oranı ile sözcük hazinesi katsayısına ulaşılmaktadır (Karadağ, 2018). MEB Yayınları tarafından hazırlanan ders kitabındaki metinlerin sözcük hazinesi katsayısı 0.23 olarak tespit edilmiştir.

Koza Yayınları Türkçe ders kitabında yer alan metinlerin toplam sözcük sayısı 9650; farklı sözcük sayısı ise 1910’dur. Bu ders kitabındaki metinlerin sözcük hazinesi katsayısı 0.20 olarak belirlenmiştir.

İncelenen Kitapların Ortak Söz Varlığına İlişkin Bulgular

MEB Yayınları tarafından hazırlanan Türkçe ders kitabında 8153 ve Koza Yayınları tarafından hazırlanan Türkçe ders kitabında 9650 toplam sözcük olmak üzere söz konusu iki kitaptaki metinlerde yer alan toplam sözcüklerin birleşimi 17803 olarak belirlenmiştir. Kitapların farklı sözcüklerinin toplamı ise -MEB Yayınları ders kitabında 1833 ve Koza Yayınları ders kitabında 1910 olmak üzere- 3743 olarak tespit edilmiştir. İncelenen iki ders kitabındaki metinlerde ortak olarak yer alan sözcük sayısının 1005 olduğu görülmüştür. Buna göre her iki kitaptaki metinlerde ortak olarak kullanılan 1005 sözcük MEB Yayınları 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki farklı sözcüklerin yaklaşık %54.8’ini; Koza Yayınları 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki farklı sözcüklerin ise yaklaşık %52.6’sını oluşturmaktadır.

4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Türkçenin En Sık Kullanılan 1000 Sözcüğüne Yer Vermesine İlişkin Bulgular

MEB Yayınları Türkçe ders kitabındaki metinlerde yer alan sözcükler ile Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki (Aksan vd., 2017) en sık kullanılan 1000 sözcük karşılaştırıldığında her iki listede bulunan ortak sözcüklerin sayısının 690 (%69) olduğu tespit edilmiştir. Koza Yayınları Türkçe ders kitabındaki metinlerde yer alan sözcükler ile Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki en sık kullanılan 1000 sözcük karşılaştırıldığında ise her iki listede bulunan ortak sözcüklerin sayısının 697 (% 69.7) olduğu belirlenmiştir.

MEB Yayınları ve Koza Yayınları 4. sınıf Türkçe ders kitaplarında ortak 1005 sözcük ile Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki (Aksan vd., 2017) Türkçede en sık kullanılan 1000 sözcük karşılaştırıldığında 579 (%57.9) sözcüğün ortak olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

4. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı, ortak söz varlığı ve –Aksan vd. (2017) temel alınarak- söz konusu ders kitaplarında Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğüne hangi oranda yer verildiğinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada; Koza Yayınları ders kitabındaki metinlerde, MEB Yayınları ders kitabına kıyasla, toplam sözcük sayısı (sırasıyla 9650; 8153) ve farklı sözcük sayısının (sırasıyla 1910; 1833) daha çok olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, sözcük hazinesi katsayısı Koza Yayınları ders kitabında MEB Yayınları ders kitabına göre daha az olarak (sırasıyla 0.20; 0.23) belirlenmiştir. Bir başka deyişle, MEB Yayınları Türkçe ders kitabındaki metinlerde yaklaşık her on sözcükten 2.3'ü farklı sözcük; Koza Yayınları Türkçe ders kitabındaki metinlerde yaklaşık her on sözcükten 2'si farklı sözcüktür. Bu sonuçlara göre incelenen her iki Türkçe ders kitabının da sözcük hazinesi katsayılarının düşük olduğu söylenebilir. Alanyazındaki çalışmalarda (İpek Eğilmez, 2010; Mete, 2020; Baldan, 2009; Apaydın, 2010; Kurt, 2018; Karadağ, 2019; Yiğit, 2011; Büyükhellaç, 2014) da incelenen Türkçe ders kitaplarının sözcük hazinesi katsayılarına dair benzer değerlere ulaşılmıştır.

Çalışmada farklı yayınevleri tarafından hazırlanan 4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin %50 civarında (MEB Yayınları %54.8; Koza Yayınları % 52.6) ortak sözcük içerdiği belirlenmiştir. Karadağ (2019) aynı sınıf düzeyinde kullanılan iki ders kitabı arasındaki uyumun %70'in üzerinde olması gerektiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla aynı sınıf düzeyi için hazırlanan söz konusu iki ders kitabı arasındaki ortak söz varlığının yetersiz olduğu söylenebilir. Farklı yayınevleri tarafından aynı sınıf düzeyi için hazırlanan Türkçe ders kitaplarını inceleyen çalışmalarda (Karadağ, 2019; Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2006) da ders kitapları arasındaki söz varlığı uyumunun yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alan sözcükler ile Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki (Aksan vd., 2017) en sık kullanılan 1000 sözcük karşılaştırıldığında, incelenen ders kitaplarındaki metinlerde Türkçede en sık kullanılan 1000 sözcüğe yaklaşık %70 oranında (MEB Yayınları %69; Koza Yayınları %69.7) yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu oran çok düşük olmamakla birlikte en sık 1000 sözcükten azımsanmayacak sayıda sözcüğün Türkçe ders kitaplarında yer almadığı söylenebilir. Bu sonuç, farklı sınıf düzeylerine dair Türkçe ders kitaplarının söz varlığı ile Türkçe Sıklık Sözlüğü'ndeki (Aksan vd., 2017) en sık kullanılan 1000 sözcüğü karşılaştıran çalışmalarla (Mete, 2020; Karadağ, 2019) da benzerlik göstermektedir.

İncelenen 4. sınıf Türkçe ders kitaplarında ortak 1005 sözcük ile Türkçenin en sık kullanılan 1000 sözcüğü (Aksan vd., 2017) karşılaştırıldığında 4. sınıf Türkçe ders kitaplarının – okuma metinleri aracılığıyla- düşük bir oranda (yaklaşık %57.9) Türkçede kullanım sıklığı yüksek sözcükler bağlamında ortak sözcük hazinesi kazandırma işlevi olduğu söylenebilir. Karadağ'ın (2019) çalışmasında da benzer şekilde incelenen 6. sınıf Türkçe ders kitaplarının Türkçede kullanım sıklığı yüksek sözcükler bakımından ortak sözcük hazinesi kazandırma işlevinin düşük bir oranda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle öğrencilerin ortak bir söz varlığına ulaşabilmeleri amacıyla alanyazında (Güzel, 2006; Karadağ, 2019) da ifade edildiği gibi hedef

sözcük listeleri oluşturulması önerilebilir. Ders kitaplarının hazırlanmasında bu listeler göz önünde bulundurulabilir.

Ders kitaplarının söz varlığı ile ilgili yapılan sıklık çalışmalarının daha çok ortaokulda kullanılan ders kitaplarına yönelik olduğu görülmektedir. İlkokul kademesinde farklı sınıf düzeylerinde kullanılan ders kitaplarına dair de benzer çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Kaynakça/References

- Aksan, Y., Aksan, M., Koltuksuz, A., Sezer, T., Mersinli, Ü., Demirhan, U. U., Yilmazer, H., Kurtoğlu, Ö., Atasoy, G., Öz, S., & Yıldız, İ. (2012). Construction of the Turkish National Corpus (TNC). *Proceedings of the Eight International Conference on Language Resources and Evaluation*. İstanbul, Turkey.
- Aksan, Y., Aksan, M., Mersinli, Ü., & Demirhan, U. U. (2017). *A frequency dictionary of Turkish: Core vocabulary for learners*. Routledge.
- Aksan, Y., Mersinli, Ü., & Yaldir, Y. (2011). İlköğretim Türkçe Ders Kitapları Derlemi ve Türkçe Ulusal Dil Derlemi örneklemindeki sözcük sıklıkları (Ed.ler: V.D. Günay, F. Özden, B. Çetin, F. Yıldız). *Türkçe öğretimi üzerine çalışmalar* (ss. 397-408). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Apaydın, N. (2010). *6. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Ataşçi, Abdullah (2019). *İlkokul 4. sınıf Türkçe ders kitabı*. Ankara: Koza Yayınları.
- Baldan, N. (2009). *Yeni program 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin kelime serveti ve güçlük seviyesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye.
- Büyükhellaç, S. (2014). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye.
- Göçer, A. (2009). Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı. *Turkish Studies*, 4(4), 1025-1055.
- Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Güzel, A. (2006). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine ortak kelime hazinesi kazandırmanın önemi. (Ed.ler: C. Yıldız & L. Beyreli). *Dilbilim, dil öğretimi ve çeviribilim yazıları* (ss. 323-331). Ankara: PegemA Yayınları
- İpek Eğilmez, N. (2010). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarına aktarımı* (Yayımlanmamış doktora tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye.
- Kaftan Ayan, H., Arslan, Ü., Kul, S., Yılmaz, N. (2019). *İlkokul Türkçe ders kitabı 4*. Ankara: MEB: Devlet Kitapları Dizisi.
- Karadağ, Ö. (2018). Dil eğitimi araştırmaları için bir değişken önerisi: Kelime hazinesi katsayısı, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6 (2), 532-537.
- Karadağ, Ö. (2019). Aynı Sınıf düzeyi için hazırlanan Türkçe ders kitaplarının ortak sözvarlığı açısından karşılaştırılması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1130-1140.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kumova Metin, S., Karaoğlan, B., Dinçer, B.T. (2006). Kelime sayısı-kelime dağarcığı ilişkisinin belirlenmesi. *Proceedings of Fifteenth Turkish Symposium on Artificial Intelligence and Neural Networks*, pp. 269-276.
- Kurt, B. (2018). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinlerinin söz varlığı üzerine bir inceleme. *Anadolu I. Uluslararası Multidisipliner Çalışmalar Kongresi*.
- Kurudayıoğlu, M. & Karadağ, Ö. (2006). Ortak kelime hazinesi kazandırmada ilköğretim sekizinci sınıf Türkçe ders kitaplarının durumu. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 335-343.
- Mete, F. (2020). 5. Sınıf Türkçe ders kitabının söz varlığı açısından derlem temelli sıklık listeleriyle karşılaştırılması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(1), 195-208.
- Ölker, G. (2011). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü (1945-1950 Arası)*. Konya: Kömen Yayınları.
- Şahin, A. (2010). İlköğretim ikinci ve üçüncü sınıf Türkçe ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 185, 48-65.

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2019). *Taslak ders kitabı ve eğitim araçları ile bunlara ait e-çeriklerin incelenmesinde değerlendirmeye esas olacak kriterler ve açıklamaları*. Ankara: TTKB Hizmete Özel Doküman.
- Yiğit, A. (2011). *Milli Eğitim Bakanlığı 8.sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin kelime serveti açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye.

İletişim/Correspondence

Doç. Dr. Mustafa Onur KAN
mustafaonurkan@gmail.com
Zeynep KARADAVUT
zeynepk0609@gmail.com